

Figuur 1: logo Vrouwenraad

BELEIDSBRIEF GELIJKE KANSEN 2015-2016

*Beleidsbrief Gelijke Kansen 2015-2016. Gewikt en gewogen
Enkele aandachtspunten voor het Vlaamse Gelijkekansenbeleid m.b.t.
gelijkheid m/v
november 2015*

INHOUDSTAFEL

BELEIDSBRIEF GELIJKE KANSEN 2015-2016	1
INLEIDING	3
OMGEVINGSANALYSE?.....	3
NORMATIEF KADER: NAAR EEN NIEUW AANGEPAST EN EIGENTIJDS	
SAMENLEVINGSMODEL.....	3
EEN GELIJKEKANSEN-PERSPECTIEF IN ALLE VLAAMSE BELEIDSDOMEINEN	4
STEREOTYPERENDE BEELDVORMING.....	5
WEGWERKEN VAN BESTAANDE ORDENINGSMECHANISMEN	5
GEWELDLOZE SAMENLEVING	6
HET BESTRIJDEN VAN DISCRIMINATIE	6

Inleiding

Naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief Gelijke Kansen 2015-2016 in het Vlaams Parlement willen wij enkele prioritaire punten onder de aandacht brengen op basis van het [Vrouwenraadmemorandum](#) voor deze legislatuur.

Omgevingsanalyse?

De minister verwijst naar de omgevingsanalyse van de beleidsnota 2014-2019. Hierbij stipte de Vrouwenraad reeds aan dat de link met het regeerakkoord ontbrak. De Vlaamse regering gaf nochtans te kennen dat de loonkloof meer is dan een loopbaanproblematiek en nauw samengaat met een eigentijds samenlevingsmodel waarin de focus ligt op tijdsverdeling v/m. Een tijdsverdeling waarbij gestreefd wordt naar een gezond evenwicht tussen beroepsarbeid, gezinszorg, educatie, vrije tijd en persoonlijke verzorging. Zaken die we niet terugvinden in de omgevingsanalyse van de beleidsnota en de beleidsbrief. Het is belangrijk dat de minister **het referentiekader** aangeeft waartegen ze elke maatregel – vooral in het licht van een horizontaal beleid - zal aftoetsen, zoniet dreigt het gevaar dat elke samenhang in haar beleid zoek geraakt en/of bepaalde maatregelen de bestaande ongelijkheden zullen reproduceren of versterken.

Normatief kader: naar een nieuw aangepast en eigentijds samenlevingsmodel

In de gehele beleidsbrief wordt het accent gelegd op individuele keuzes en eigen verantwoordelijkheden van mannen en vrouwen. De minister geeft aan dat de mensen zich bewust moeten worden van de invloed die gender heeft op hun leven. Het beleid blijft hier buiten schot. Een beleid dat allesbehalve genderneutraal is. Een beleid waarin het kostwinnersdenken van weleer maar ook het anderhalve jobmodel voor tweeverdienersgezinnen nog steeds het impliciet richtinggevend normatief kader is.

De Vrouwenraad stelt tegenover het kostwinnersmodel een **samenlevingsmodel** waarin we de focus leggen op het **evenwicht in de tijdsverdeling v/m**. Hierbij wordt gestreefd naar een gezond evenwicht tussen beroepsarbeid, gezinszorg, vrije tijd en persoonlijke verzorging. Dit samenlevingsmodel/combinatiemodel wordt gerealiseerd binnen het concept van een sterke democratie waar er voldoende evenwicht is tussen de basiswaarden gelijkheid, vrijheid, solidariteit en efficiëntie. Bovendien krijgt **zorg** in de brede betekenis van het woord (zorg voor kinderen, ouderen, gezinsleden, ...) voldoende **waardering**. Op die manier wordt de combinatie van arbeid en gezin niet als oplossing voorgesteld maar een vaststaand gegeven dat inherent is aan de dagelijkse activiteiten van iedereen. Wij herhalen hier opnieuw dat als Vlaanderen de werkbaarheidsgraad tegen 2020 voor minstens 60% van de werknemers wil verhogen, dan staat het buiten kijf dat het nieuw samenlevingsmodel hiervoor het referentiekader bij uitstek moet zijn.

Daarom roepen we op tot een **maatschappelijk debat over de rol van de overheid** als sturende kracht van een **eigentijds samenlevingsmodel** waarin de gelijkheid v/m en de rechten van vrouwen en mannen daadwerkelijk gerealiseerd worden (art. 11bis van de grondwet).

Een gelijkekansenperspectief in alle Vlaamse beleidsdomeinen

De Vrouwenraad stelt met tevredenheid vast dat een stakeholderoverleg georganiseerd wordt om de ontwerpacties bij de strategische OCM-doelstellingen te bespreken. Wij hopen dat het vrouwenmiddenveld hierbij actief betrokken wordt.

In het [doelstellingenkader 2015-2019](#) in het kader van de OCM-cyclus wil de Vlaamse overheid een **genderklik** maken bij burgers, instellingen, organisaties en beleid.

- 1) Hoe wordt deze operationele doelstelling concreet ingevuld?
- 2) Hoe ver staat het met de invulling van de doelstellingen per functionele bevoegdheid? Bijvoorbeeld is er sprake van de verankering van het genderperspectief in de eindtermen van het secundair onderwijs?
- 3) Welke instrumenten zullen hiervoor ingezet worden?
- 4) We vragen niet alleen een stand van zaken naar de ontwikkeling van de gendertoets maar ook in welke mate het vrouwenmiddenveld hierbij betrokken zal worden en of er geregeld zal geëvalueerd worden of zowel de quick scan en de gendertoets afdoende zijn om duurzame gelijkheid v/m te realiseren?
- 5) Hoe ver staat het met de operationalisering van het principe van genderbudgettering, een principe dat in het verlengde ligt van de gendermainstreamingsstrategie¹? Welke effecten hebben de besparingsmaatregelen op de gelijkheid v/m?
- 6) Wanneer zal een voortgangsrapport met concrete genderstatistieken en -indicatoren worden voorgelegd?

De Vrouwenraad is eveneens tevreden dat de minister werk wil maken van een Vlaams actieplan voor de aanpak van de **loopbaan-en loonkloof** tussen vrouwen en mannen.

De minister noemt deze problematiek nog steeds 'kortweg genderloopbaankloof'. Hierbij willen we waarschuwen voor het gevaar dat de loonkloof v/m wordt gereduceerd tot een loopbaankloof met het accent op het beïnvloeden van (individuele) studie- en beroepskeuze.

De loon-/loopbaankloof is geen zaak van onderwijs en arbeidsmarkt alleen, maar van verschillende domeinen en beleidsniveaus die elk op hun beurt een prominente rol kunnen spelen in het al dan niet verkleinen van die kloof. De huidige **regerings(besparings)maatregelen** zowel Vlaams als federaal zijn een ideale cocktail om vrouwen in het algemeen en vooral alleenstaanden en **alleenstaande ouders/moeders** in of aan de rand van de armoede te brengen en de ongelijke verdeling in zorgtaken tussen vrouwen en mannen nog meer te verscherpen. Dit laatste is een ontegensprekelijk neveneffect van het afbouwen van de openbare dienstverlening (bijvoorbeeld verhoging van

---

¹ Dit betekent dat men in alle fasen van de budgettaire cyclus (inkomsten en uitgaven) rekening houdt met de respectieve situaties van vrouwen en mannen, dit met het oog op de structurele bevordering van de gelijkheid v/m. Deerschikking van de bevoegdheden en middelen in het kader van de zesde staatshervorming bieden hiertoe een uitgelezen kans.

de minimumtarieven in de kinderopvang) vanuit de wetenschap dat vrouwen nog altijd meer dan mannen onbetaald werk verrichten.

Daarom vragen we **een gecoördineerd actieplan (in overleg met de federale overheid en de andere deelstaten) voor de aanpak van de problematiek van de loon-/loopbaankloof**. Een uitstekend agendapunt voor een **interministeriële conferentie Gelijke Kansen**.

Stereotyperende beeldvorming

De Vrouwenraad merkt op dat de minister werk wil maken van genuanceerde beeldvorming bij toekomstige journalisten en mediamakers via de organisatie van een wedstrijd en in dit kader een studiedag in 2016.

Om een duurzame verankering van **mediawijsheid m/v** bij mediamakers te realiseren stellen we voor dat de minister in het kader van de OCM bij de minister van onderwijs bepleit om genderexpertise op te nemen in het curriculum van de bachelor en master in de communicatiewetenschappen.

Wegwerken van bestaande ordeningsmechanismen

We merken op dat de minister in 2016 verder inzet op de implementatie van het MEP-decreet en een vernieuwingsoperatie voorziet van de website genderklik.

Op gebied van besluitvorming mag de minister zelfs een tandje bijsteken want de enige manier om een doorbraak te forceren naar een meer evenwichtige deelname van vrouwen en mannen aan de besluitvorming in velerlei domeinen is het handhaven van quota.

Voor de realisatie van de **paritaire democratie** die vrouwen niet opsluit in de uitzonderingssituatie van een minderheidspositie is een evenredige vertegenwoordiging zelfs een fundament voor de democratie. Er is immers een kritische massa nodig om gezien en gehoord te worden. Voor de realisatie ervan vragen we:

- een decretale verankering van het ritssysteem (afwisselend m/v of v/m op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen);
- een paritaire deelname v/m in uitvoerende organen;
- een evenwichtige deelname v/m aan buitenlandse delegaties;
- een paritaire deelname v/m in alle advies- en beheersorganen.

In 2015 zette de minister vooral op onderzoek naar gegenderde studiekeuzes en het toeleiden van meisjes naar STEM-richtingen en het onderzoeken van de combinatieproblematiek bij kleine zelfstandigen en KMO's.

De studiekeuzes van meisjes en jongens in het Vlaams technisch en beroepsonderwijs blijkt voor een groot deel nog het genderstereotiepe patroon te volgen. Welke maatregelen worden vooropgesteld om dit te remediëren?

Meisjes worden gemotiveerd om STEM-richtingen te volgen. Welke maatregelen worden er genomen om jongens naar **zorgrichtingen** toe te leiden?

Welke maatregelen worden er genomen om jongens en meisjes in te lichten op de **aansluiting van hun studiekeuze op de arbeidsmarkt** en de hierbij horende waardering en status?

Geweldloze samenleving

In 2015 werd vooral ingezet op het bestrijden van geweld tegen transgenders en holebi's en dit is maar goed ook. Maar we hopen dat er in 2016 een tandje bijgestoken wordt inzake de aanpak van seksueel geweld (verkrachting, aanranding van de eerbaarheid, prostitutie,...).

We merken op dat de minister via het transversale gelijkheidsbeleid werk wil maken van een geweldloze samenleving en hiervoor over alle beleidsniveaus heen de actoren wil samenbrengen. De minister zal **na de goedkeuring van het volgend nationaal actieplan (NAP) geweld** enkele initiatieven nemen zowel vanuit haar transversale als verticale bevoegdheid. Voorlopig blijft het **nog een blinde vlek** voor wat de minister van plan is. Ons [memorandum Geweld](#) kan alvast een serieuze aanzet geven voor de invulling ervan. Hierbij vragen we dat toekomstige regelgeving en acties moeten gebaseerd zijn op een participatieve en 'evidence based assessment' over hoe alle vormen van geweld tegen vrouwen, mannen en kinderen moeten aangepakt worden en dit met de input van relevante stakeholders, waaronder de vrouwenorganisaties.

Hierbij verwijzen we ook naar het **Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld: [het Istanboel verdrag](#)**. Dit verdrag is van kracht sinds augustus 2014 en bevat een hele reeks handgrepen voor verschillende soorten maatregelen die de overheid moet nemen. We wachten nog op de definitieve ratificatie door België. Wij zijn dan ook blij dat Vlaanderen zich opstelt als voorvechter van gendergelijkheid en het bestrijden van geweld door als eerste het Istanboel verdrag te ratificeren (29/11/2013). Wij kijken alvast uit naar de plannen van deze regering. Verschillende bevoegdheden zullen hierbij betrokken moeten worden (media, onderwijs, welzijn, werk,...) gezien het om een gecoördineerde materie gaat. De implementatie van bijvoorbeeld **art. 17 m.b.t. media** (het omgaan o.m. met vernederende seksuele of gewelddadige inhoud die schadelijk kan zijn voor kinderen en bij uitbreiding iedereen) zou best in de **beheersovereenkomst van de VRT** worden verankerd.

Het bestrijden van discriminatie

De Vrouwenraad stelt vast dat de beslissing van het regeerakkoord om de discriminatieklachten op grond van geslacht, genderexpressie en genderidentiteit toe te voegen aan de diensten van de Vlaamse Ombudsman geconcretiseerd werd via de aanpassing van het decreet terzake.

We merken op dat het Vlaams Parlement zowel het Interfederaal Gelijkheidscentrum zal evalueren als de werking van de Vlaamse Ombudsdienst.

Samen met çavaria en het Transgender Infopunt hebben we enkele aanbevelingen geformuleerd en overgemaakt aan deze commissie naar aanleiding van de gedachtewisseling over het Genderbeleid met Vlaams Ombudsman Bart Weekers en Annelies D'Espallier, specialiste mensenrechten en werkzaam in de genderkamer van de Ombudsdienst. In de gemeenschappelijke actie stelden we vragen over de samenwerking

met de bestaande instanties die er nu al zijn, die klachten behandelen. Zo is er onduidelijkheid over de samenwerking met de **lokale meldpunten** die momenteel ingekanteld zijn in het Interfederaal Gelijkekansencentrum. Omdat we geen voorstander zijn van aparte loketten voor verschillende discriminatiegronden stellen we voor dat de huidige lokale meldpunten de beschermende kenmerken geslacht, genderidentiteit en genderexpressie opnieuw opnemen.

De Vrouwenraad stelt dat op lange termijn een **interfederalisering van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen** de meest voor de hand liggende oplossing is gezien deze instantie al bevoegd is voor de klachtenbehandeling van discriminatie op basis van geslacht, genderexpressie en –identiteit m.b.t. federale materies.